

Dillnäs² socken akt nr: 16⁷

År 1852 den 19de Juli infann sig undertecknad Landtmätare i Hammersta by i Dillnäs socken och Daga Härad af Nyköpings Län, för att, till följe af nedan intagne förordnande, förrätta laga skifte å alla ägor till denna samfällighet, hvarvid, efter i laga tid förut kungjord dag tillstädeskommo: af delägarne

För N:o 1, Norrgården, 1 förmedladt till $\frac{3}{8}$ dels mantal kronoskatte om 4 stänger i byamålet, Anders Larsson.

" N:o 2, Mellangården, $\frac{1}{2}$ förmedladt till $\frac{3}{16}$ dels mantal kronoskatte om 3 stänger, Anders Jonsson.

" N:o 2, Mellangården, $\frac{1}{3}$ mantal förmedladt till $\frac{1}{8}$ dels kronoskatte om 2 stänger, Enkan Maria Olsdotter genom Mågen Pehr Larsson i Afla.

" N:o 2, Mellangården, $\frac{1}{6}$ dels förmedladt till $\frac{1}{16}$ dels mantal kronoskatte om 1 stång, Anders Andersson.

" N:o 3, Lillgården, $\frac{1}{2}$ förmedladt till $\frac{1}{4}$ dels mantal kronoskatte om 3 stänger ofvanbemälde Anders Andersson.

Af rågrannarne infunno sig:

För Heby och Bond Ekeby, hvilka äges af Herr Baron A.L. Liljekrants, Förvaltaren Herr Joh. Broling.

För Teby, Lars Petter Andersson och Anders Andersson i Hammersta.

I egenskap af gode män hade på kallelse tillstädeskommit Anders Fredricsson i Ullevi och Anders Larsson i Hallsta.

§.1. För ofvan antecknade parter upplästes efterskrefne för undertecknad Landtmätare meddelade förordnande jemte den derom gjorde ansökning, så lydande: "Till Konungens Respective Befallningshafvande i Nyköpings Län. Som vice Commissions Landtmätaren Ljunggren på ansökning af undertecknade erhållit Konungens Respective Befallningshafvandes förordnande, att verkställa laga skifte å ägorne till Hammersta by i Dillnäs socken, men någon åtgärd dermed ännu icke är vidtagen, och till vår kännedom kommit, att Tit. Ljunggren erhållit transport från Nyköpings Län, få vi, med stöd af 2 Cap.

1 § i Kongl. Skiftesstadgan den 4 maj 1827, ödmjukast anhålla, att Commissions Landtmätaren Hjelmmerus varder förordnad, att berörde skifte verkställa. Förteckning på delägarne inom skifteslaget hafva vi äran bifoga. Hammersta den 14 maj 1852. Anders Andersson bom. Anders Larsson i Hammersta.

Resol." I öfverensstämmelse med Konungens Befallningshafvandes innevarande dag meddelta utslag, remitteras denna ansökning till Herr Commissions Landtmätaren Hjelmmerus, som anmodas att omförmälte förrättning i laga ordning verkställa. Nyköping i Lands Cancelliet den 18 maj 1852. G.E. Frölich. / G. Engeström.

§.2. På framställd fråga om delägarne hade något jäf att anföra emot Förrättningsmannen eller Gode männen, svarades af alla nej.

§.3. Utom åtakilliga äldre kartor öfver Hammersta by företeddes en

C. II Dillnäs sn

167

Karta blad
Handl. do
..... fol. sid.

öfver åkerjorden samt hus- och kalftomter åren 1817 och 1818 af E. Wasberg författad karta, hvarå storskiftesdelningen är vorden fastställd den 4 maj 1819.

Som alla ägor till Hammersta by skola i det sökte skiftet ingå, så kommer ny karta att upprättas och befatningen dermed att genast företagas.

§.4. Emot angränsande byar och hemman äro rågångarne stadfästade, neml. emot Bondekeby den 12 maj 1818, emot Heby den 31 maj 1774, och emot Teby den 1 maj 1827. Emot Hallsta och Ullevi byar har rågångsreglering ägt rum i sammanhang med derstädes verkställdte laga skiften.

Något vidare förekom icke betygar Hammersta som ofvan.

På Embetets vägnar

J. Hjelmerus.

Uppläst och justerad:

Anders Larsson. Anders (bom) Andersson. Anders (bom) Jonsson.

Gode män:

Anders (bom) Fredricsson.

Anders Larsson.

År 1852 den 5 Augusti sedan nya kartan var upprättad, sammanträdde åter undertecknad Landtmätare med alla i protokollet för den 19de sistlidne Juli antecknade delägare, rågrannar och gode män, hvarvid äfvenledes Herr Baron Liljencrants personligen tillstädeskom.

§.5. Under besigtning å marken, beslutades, att gärdesgårdarne å södra delen af rågången emot Heby, äfvensom emot Tebys åkergården och ängar skola genom ägoutbyten rätas.

§.6. Enligt särskildt upprättad förening skall hemmanens stångfall utgöra delningsgrund för laga skiftet.

§.7. För gemensamt begagnande afräknas: Byvägen genom ägorne till 8 alnars bredd, samt väg i norra gårdet till 7 alnar och i Lill- och Storängarne samt genom skogsmarken åt Långkärren och Gammelhagen till 6 alnars bredd. Sjögatan bibehålles oförändrad och Båtställe afsättes invid Nyckelsjön. Genom Långkärren afräknas afloppsgraf till 3 alnars bredd och å främre delen af norra gårdet till 2 alnar. Plats till lertäkt afsättes utmed vägen invid Nyhagen. Vägar och afloppsgrafvar skola af byemännen gemensamt iståndsättas och underhållas.

§.8. Såsom inrösningsjord skola beräknas gamla åkergårderna samt Lill-Stor- och Vesterviksängarne jemte vestervikstäppan samt Vesterviks- och Uddgårderna tillika med Stor- och Gammelhagarne samt Mellansgårdstäppan och Långkärren; allt det öfriga, såsom Ekskogarne, Tegarne, Nyhagen, Hanse äng och Örntäppan samt Lill-Gammal- och Mellangårdshagarne jemte östra delen af Krokkätret samt skogsmarken och gärdesbackarne, blifver af-rösningsjord.

§.9. Ägograderingen företogs och verkställdes i delägarnes närvaro på sätt ägobeskrifningen och taxeringslängden utvisa.

Den 10 Augusti 1852.

§.10. Såsom ersättning till dem, som icke erhålla full andel af hvilad åker till utsäde, skall lemnas $1\frac{3}{4}$ tunna ren och strid råg samt $1\frac{1}{2}$ skeppund råghalm af årets skörd för hvarje tunnland stubbjord efter uppskattning räknadt, som måste besås; derjemte skall till biträde vid uppkörningen lemnas ett par dragare för hvarje sådant geometriskt tunnland. Spannemålen och halmen skola erläggas sednast den 1 november

3

året efter åkerjordens tillträde; men ökedagsverkena skola utgöras vid trädningen då tillsägelse derom sker; dock må icke flera par för dagen uppbudas än som å hvarje hemmansdel underhållas.

Dessa ersättningar gifvas af dem som erhålla större andel af hvilad åker än å dem belöpe borde. En hvar trädar den åker, som honom vid detta skifte tillfaller.

§. 11. Härefter beslutades i samråd^{d/} med delägarne att följande hufvudsakliga omständigheter skulle vid skiftesläggningen iakttagas:

1:o. N:o 1 Norrgården, Anders Larsson, qvarblifver å gamla tomten, och får åker i norra gårdet samt i Stor- och Gammelhagarne, och erhåller östra ändelaget i afrösningsjorden jemte krokkärret och norra delen af Långkärret, allt i ett sammanhängande skifte samt dertill ett skifte i Lillängen, närmast Ullevi rågång och ett i Storängen intill Nyckelsjön.

2:o. N:o 2 Mellangården 3/16 dels mantal, Anders Jonsson, qvarbor och får åker i södra gårdet samt mellersta ändelagen såväl i Lillängen som i afrösningsjorden allt i ett skifte och ett skifte bestående af Storängen, tegen, Ekskogen och Uddgårdet samt ett i Långkärret intill Norrgårdens.

3:o. N:o 2 Mellangården 1/8 dels mantal, Enkan Maria Olsdotter utflyttar från byen och får ett åkerskifte i sydöstra ändan af södra gårdet samt ett skifte i storängen, tegen och Ekskogen och ett bestående af Långkärret och afrösningsjorden.

4:o. N:o 2 Mellangården 1/16 del och N:o 3 Lillgården 1/4 del, Anders Andersson qvarbor å gamla platsen och får någon del af södra gårdet och Lillängen jemte Sjöhagarne, Vesterviksgårdet, Ekskogen, Vesterviksängen och någon del af tegen samt afrösningsjorden och Långkärret i ett sammanhängande skifte och derjemte ett åkerskifte i norra gårdet.

Väg öfver Stora backen i södra gårdet afräknas till 7 alnars bredd.

§. 12. Angående sjöfodrets fördelning öfverenskommo delägarne, att Anders Andersson för 1/4 del Lillgården och 1/16 del Mellangården skall hafva allt fodret i Vesterängsviken och utanför dess skifte i Ekskogen, samt att Anders Jonsson och Enkan Maria Olsdotter för 5/16 delar Mellangården få fodret utanför deras skiften i Ekskogen och Uddgårdet efter riktningen af linien emellan Uddgårdet och Storängen, från samma linea erhåller sedermera Anders Larsson för Norrgården allt foder, som finnes utanför Storängen, Sjöhagarne och Lillängen fram till kofsen.

Sjöfodret får uppdragas och torkas på närmaste dertill tjenliga plats.

Enligt medgifvande, af Anders Jonsson äger Anders Larsson i Norrgården rättighet att för torkning af Storängshöet begagna lindan i Uddgårdet.

Vattenbohl för Norrgårdens Lillängsskifte skall upplåtas i Lillängsviken intill kofsen.

§. 13. Förteckning på utflyttningskostnaden, i följdraf detta skifte, upprättades; och blef dränge dagsverke dervid beräknadt till 24 sk. banco och öke till 1 Rdr. 8 sk. samma mynt.

För Enkan Maria Olsdotters åbyggnader uppgår flyttningskostnaden

4.
till 131 Rdr.40 sk.banco, hvilka af alla delägarne i skifteslaget efter delningsgrund erläggas då utflyttning sker och nya ägolotten bebygges. Flyttningens kostnaden för Anders Jonssons pörte är beräknad till 28 Rdr. 10 sk. och för Anders Anderssons loge till 21 Rdr. samt för Anders Larssons smedja till 6 Rdr.40 sk. eller till ett sammanräknadt belopp af 56 Rdr. 2 sk. banco, hvilka på hela skifteslaget fördelas och erläggas den 1 april 1854 med 4 Rdr.14 sk.11 rst.banco för hvarje stång i byamålet; Flyttningen af sistnämnde trenne byggnader skall verkställas inom tvenne år efter skiftets tillträde.

§.14. Som Anders Andersson verkställt odlingar till en vidd af 7 tunne 2 kappeland och Anders Larsson af 5:7, men Anders Jonsson och Maria Olsdotter endast till en vidd af 3 tunne-13 kappeland, skola desse sistnämnde betala odlingskostnad till Anders Andersson för 2 tunne-8 kappeland med 18 Rdr. och till Anders Larsson för 13 kappeland med 3 Rdr. 12 sk. allt banco.

Desse ersättningar skola erläggas den 1 oktober 1854.

I Anders Jonssons trädgård skola de träd afhuggas, som stå på mindre än två famnars afstånd från Norrgårdens åbyggnader.

§.15. Om klander å skiftet ej kommer att ägo rum, skall tillträdet ske den 1 januari nästkommande år, men i annan händelse ej förr än skiftet genom laga kraftägande utslag blir fastställt. Hammersta som ofvan.

På Embetets vägnar.

J. Hjelmmerus.

Uppläst och justerat:

Anders (bom) Andersson.

Gode män:

Anders (bom) Fredricsson.

Anders Larsson.

Den 1 oktober 1852.

§.16. Å protokollet för förra sammanträdet vägrade Anders Larsson och Anders Jonsson sine underskrifter, den förre af det skäl att han ansåg sig hafva erhållit större andel af Storängskärret än å honom belöpe borde och den sednare derföre att han blifvit ålagd betala odlingsersättning.

Å desse anmärkningar kunde icke afseende göras, alldenstund Anders Larsson erhållit bördigaste delen af Storängen och belägenheten för öfrigt icke medger utbyte af kärret mot annan ängsmark, samt när Anders Jonsson efter delningsgrund erhållit andel i alla verkställda odlingar.

§.17. Såsom ersättning för uppodling af den delen å Ullevi äng, hvilken blifvit som åker beräknad skall Anders Jonsson hafva 4 Rdr. banco; äfvenledes skall Anders Larsson för odling af Kalftomterne hafva 4 Rdr. och för flåhackning af Ahlsjökärret 21 Rdr.16 sk. samma mynt. För upptagning af afloppsgraf genom Vesterviksgärdet skall Anders Andersson biträda med 3ne dagsverken.

Desse ersättningar skola fördelas på skifteslaget efter stångfall och böra utgöras nästkommande vår.

§.18. Efter verkställd noggrann besigtning på ståndskögen hafva Förrättningsmannen och Gode männen beslutadt att en hvar af delägarne skall behålla den barrskog som finnes på dess nu tilldelte skiften; dock skola Anders Jonsson och Maria Olsdotter hafva rättighet att under instundande

5.

vinter å Anders Anderssons och Anders Larssons skiften efter anvisning upphugga till hälften å hvarderas tio lass gärdsel till 6 alnars längd och 1 1/4 alns höjd och bredd.

Med detta beslut förklarade sig Anders Larsson missnöjd, i anseende till den bättre ståndskog han måste afstå i Ny- och Gammelhagarne ; men härå kunde förrättningsmännen icke göra något afseende dels emedan Anders Larsson erhåller fullkomlig ersättning i ett större belopp skogseffecter å Långkärrsbackarne och dels af den orsak att Anders Jonsson blefve i saknad af ståndskog å dess skifte om afbrukning af skogen i Gammelhagen skulle äga rum.

I afseende på löfskogen beslutades att Anders Jonsson och Maria Olsdotter behålla densamma å Lillgårds förra skiften i Ekskogen och Uddgärdet emot ersättning till Anders Andersson i norra ändan af Mellangårds Ekskog efter en derå utblekad linea. Återstoden af löfskogen i Mellangårds Ekskog äga Anders Jonsson och Maria Olsdotter rättighet att borthugga inom 6 år och å deras förut innehafde Storängstegen inom 2ne år efter skiftets tillträde.

Anders Larsson får borthugga all ståndskog å sine förra skiften i Uddgärdet och Ekskogen samt all björk i Nyhagen inom 6 år.

Inom samma tid äger Anders Andersson att borthugga löfskogen i Lill- och Storhagarne samt Storängstegen.

De Ekar en hvar tillförene ägt, äfvensom de större granarne i Ekskogen få borthuggas.

Anders Jonsson och Modren Maria Olsdotter bibehålla hädanefter som hittills ståndskogen odelad.

§.19. Sedan delägarne bekommit afskrift af skifteshandlingarne tillkännagaf undertecknad Landtmätare att förrättningen var slutad och att den dermed missnöjde ägde, på sätt 18 Cap. 13 § i Kongl. Skiftesstadgan den 4 maj 1827. innehåller, sine besvär till Ordföranden i Häradets Egodelnings Rätt ingifva inom sextio dagar härefter vid förlustaaf vidare talan. Hammersta den 4 oktober 1852.

På Embetets vägnar.

J. Hjelmmerus.

Förestående protokoll varder härmed justerat, och erkänne vi att under rättelse blifvit oss meddelad om sättet för ändrings sökande i det denna dag afslutade laga skifte härstädes. Hammersta som ofvan.

Anders Andersson.

Gode män:

Anders (bom) Fredricsson.

Anders Larsson.

Undertecknade delägare i Hammersta by i Dillnäs socken hafva öfver-^senkommit att, vid nu pågående laga skifte, stångfallet skall blifva delningsgrund i alla till Hammersta by hörande ägor, sålunda att N:o 1 Norrgården får för fyra stänger, N:o 2 Mellangården för sex och N:o 3 Lillgården får för tre stänger, hvilket med våra namns och bomärkens undersättande härmed försäkras. Hammersta den 10 augusti 1852.

Anders Larsson. Anders (bom) Jonsson. Anders (bom) Andersson.

Gode män:

Anders (bom) Fredricsson.

Anders Larsson.

6.

Till Konungens Respective Befallningshafvande i Nyköpings Län.
Som vice Commissionslandtmätaren Ljunggren på ansökning af undertecknade erhållit Konungens Respective Befallningshafvandes förordnande, att verkställa laga skifte å ägorne till Hammersta by i Dillnäs socken, men någon åtgärd därmed ännu icke är vidtagen, och till vår kännedom kommit, att Tit. Ljunggren erhållit transport från Nyköpings Län, få vi, med stöd af 2 Cap. 1 § i Kongl. Skiftesstadgan den 4 maj 1827, ödmjukast anhålla, att Commissions Landtmätaren Hjelmerus varder förordnad att berörde skifte verkställa. Förteckning på delägarne inom skifteslaget hafva vi äran bifoga. Hammersta den 14 maj 1852.
Anders (bom) Andersson. Anders Larsson i Hammersta.

Förteckning på delägarne i Hammersta by af Dillnäs socken.
Undertecknad Anders Andersson äger 2/3 delar förmedladt till 5/16
Undertecknad Anders Larsson " 1 mantal förmedladt till 3/8 delar.
Anders Jonsson och Modren Maja Ohlsdotter 1 1/3 förmedladt till 5/16 delar.
Hammersta den 14 maj 1852.
Anders (bom) Andersson. Anders Larsson.

I öfverensstämmelse med Konungens Befallningshafvandes innevarande dag meddelde utslag, remitteras denna ansökning till Herr Commissions Landtmätaren Hjelmerus, som anmodas att nedanöförmälde förrättning i laga ordning verkställa. Nyköping i Lands Cancelliet som ofvan.
G.E. Frölich.

/G. Engeström.

kon. J.

Från här förvarad handling rätt
utdrag betygas Södermanlands
läns lantmäterikontor d. 31/1 19.35
Ernst Petersen